

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОБЩИНА БЕЛИЦА

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

2023 г.

Стратегически документ 1

Стратегия за развитие и проверка на оценка
и мониторинг на степента на прозрачност
на местно ниво в община Белица

ПРОЕКТ

№ BG 05 SF OP 001-2.025-0078-C01 „УЧАСТИЕ НА
ГРАЖДАНИТЕ В МЕСТНИТЕ ПОЛИТИКИ ЗА ЧЕСТНО И
ОТКРИТО ПАРТНЬОРСТВО МЕЖДУ БИЗНЕСА, ГРАЖДАНИТЕ
И ОБЩИНАТА”

БЕНЕФИЦИЕНТ

ФОНДАЦИЯ „ИКОНОМИКА И ПРАВО”

ПАРТНЬОРИ

ОБЩИНА БЕЛИЦА
СДРУЖЕНИЕ „РАВЕНСТВО И ПРОСПЕРИТЕТ”

ПРОГРАМА

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ” 2014-2020
г.

ФИНАНСИРАНЕ

ЕВРОПЕЙСКИ СОЦИАЛЕН ФОНД, ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

Този документ е създаден по проект "Участие на гражданите в местните политики за честно и открито партньорство между бизнеса, гражданите и общината", финансиран с административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ BG05SFOP001-2.025-0078-C01 /22.08.2022 г., по Оперативна програма „Добро управление” 2014-2020 (ОПДУ 2014-2020). Цялата отговорност за съдържанието на документа се носи от Бенефициента Фондация „Икономика и право” и при никакви обстоятелства не може да се приема, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган.

СЪДЪРЖАНИЕ

ВЪВЕДЕНИЕ	4
МОНИТОРИНГ	5
Базово определение	5
Типове мониторинг.....	5
Обект на мониторинг.....	6
Субекти на мониторинга и отговорности.....	9
Предназначение на резултатите от проведения мониторинг	9
ПРОЦЕДУРА ЗА ПРОВЕЖДАНЕ НА МОНИТОРИНГ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА СТРАТЕГИЯТА	10
Процедурата включва следните етапи:	10
1. Подготвителен етап.....	11
2. Същински мониторинг	14
3. Резултати от мониторинга	17
ПРОЦЕДУРА ЗА ПРОВЕЖДАНЕ НА КОНТРОЛ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА СТРАТЕГИЯТА.....	19
ОЦЕНКА.....	19
Изисквания за капацитет за оценка.....	20
Междинна и последваща оценка	20
ПРОЦЕДУРА ЗА ПРОВЕЖДАНЕ НА ОЦЕНКА НА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА СТРАТЕГИЯТА.....	23
Изготвяне на техническо задание.....	23
ПРИНЦИПИ ЗА ПУБЛИКУВАНЕ НА ИНФОРМАЦИЯ	27
ИНФОРМАЦИЯ ЗА ПРОЕКТИ	27
ФИНАНСОВА ИНФОРМАЦИЯ.....	28

Оповестяване на информация.....	28
Процедури за обработка на заявки за информация	28
Насърчаване на прозрачността	28
Отговорности.....	29
Оценка и мониторинг на степен на прозрачност в сфера „Социални дейности“:	29
Оценка и мониторинг на степен на прозрачност в сфера „Култура, спорт и образование“:.....	31
Оценка и мониторинг на степен на прозрачност в сфера „Трудова заетост“:.....	32
Оценка и мониторинг на степен на прозрачност в сфера „Околна среда“:.....	34
Оценка и мониторинг на степен на прозрачност в сфера „Здравеопазване“:.....	36
ОБОБЩЕНИЕ:.....	39
Въпросник (Чек Лист) за проверка на степента на прозрачност и измерване на прогреса в подобряване на прозрачността:	39

ВЪВЕДЕНИЕ

Цел на настоящите правила е да се осигурява надеждна обратна информация за състоянието/изпълнението на Стратегия за развитие и проверка степента на мониторинг и оценка в община Белица, с оглед формиране на правилни управленски решения, насърчаване на публичността и отчетността на предприеманите действия към всички заинтересовани страни и предприемане на корективни мерки, при необходимост, при липса на напредък по постигане на резултатите. С изпълнението на настоящия документ се постига ефективност, целенасоченост и публичност при изпълнение на конкретната стратегия, която има ясно изразено икономическо, социално и екологично значение за развитието на общината. Разработените правила и методики ще бъдат използвани при мониторинга, контрола и оценката на Стратегията, както и ще бъдат взети предвид при процеса на последващо стратегическо планиране. Същите допринасят за активизирането на гражданското участие в процесите на вземане на решения. Настоящият документ е инструмент за постигане на доброто управление. Той е неотделима и значима част от процеса на вземане на решения и управление на цялостния цикъл на разработване, прилагане и оценяване на конкретната политика. Документът цели също така ориентация на изпълнението на дейностите към постигането на конкретни резултати, които ще допринесат за устойчивото развитие на общината посредством по-добър контрол и прозрачност по време на процеса на тяхното изпълнение. Мониторингът, контролът и оценката се основават на логическия входно-изходен модел на разработване и осъществяване на публични политики в отговор на обществените потребности и нужди. Моделът представя съотношението между поставените цели, вложените ресурси, извършените действия и постигнатите резултати. Мониторингът, контролът и оценката на Стратегията са взаимно допълващи се функции, които се реализират в логическа последователност. Стратегическата визия е формулирана на база на потребностите и нуждите, описани в SWOT анализа на Стратегията. Дефинираните цели изразяват стратегическата визия. Вложените ресурси в процеса са финансови, човешки и административни и др. В края на тази последователност се намират постигнатите резултати - приносът за постигане на специфичните цели и приоритети на Стратегията.

Този документ е създаден по проект "Участие на гражданите в местните политики за честно и открито партньорство между бизнеса, гражданите и общината", финансиран с административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ BG05SFOP001-2.025-0078-C01 /22.08.2022 г., по Оперативна програма „Добро управление“ 2014-2020 (ОПДУ 2014-2020). Цялата отговорност за съдържанието на документа се носи от Бенефициента Фондация „Икономика и право“ и при никакви обстоятелства не може да се приема, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган.

МОНИТОРИНГ

Базово определение

За целите на настоящия документ понятието „мониторинг“ се определя като дейност по систематичното и непрекъснато събиране, анализ и използване на информация с цел управленски контрол, идентифициране и предприемане на корективни действия при реализиране на конкретна стратегия. По време на мониторинга се набират количествени и качествени данни за прилагането и реализирането на мерките и дейностите, като напредъкът към текущия момент се сравнява с първоначалните очаквания, за да се определят евентуалните необходими корективни действия.

Мониторингът се осъществява като се проследяват непосредствените резултати и се измерва приносът им за очакваните крайни резултати чрез оценка на промените спрямо първоначалните (изходните) условия.

Основните принципи за реализиране на мониторинга са:

- Прозрачност - заинтересованите страни да получават актуална информация относно изпълнението на Стратегията.
- Отговорност и отчетност - общинските органи и звена, изпълняващи Стратегията, следва да се отчетат пред заинтересованите страни.
- Участие и съгласие - заинтересованите страни да имат възможност да участват при вземането на решения по отношение изпълнението на Стратегията от гледна точка съгласуване на техните интереси.
- Навременност – измерване на текущите дейности и резултати дава възможност за адекватни коригиращи действия, при необходимост.

Типове мониторинг

За постигане на целите на дадената стратегията се осъществява вътрешен и външен мониторинг. За обезпечаване на вътрешния мониторинг на служител/служители от общинската администрация се вменява изрично, чрез включване на функции в длъжностната характеристика, ангажименти текущо да следи напредъка по Стратегията. В рамките на вътрешния мониторинг се

акцентира върху разпределението на наличните ресурси, разходването на отпуснатите средства, изпълнението на задачите, спазването на сроковете, възникването на непредвидени обстоятелствата, предлагането на промени - актуализации и корекции. Следи се за действителния напредък в прилагането на документа. Вътрешният мониторинг се изпълнява като присъща дейност от съответните служители. Не се прилага външен мониторинг

Обект на мониторинг

Обект на мониторинг са:

- Прилагането на Стратегията. При мониторинга на прилагането на Стратегията се предоставя информация по въпросите на административната дейност, прилагането и управлението, като се работи за преодоляването на такива проблеми като слабо управление, липса на отчетност, липса на активност от заинтересованите страни, трудности в прилагането, незасегнати в Стратегията.
- Постигнатите резултати Мониторингът на постигнатите резултати предоставя информация относно ефективността и достигането на заложените цели и резултати. Тук се поставя акцент върху напредъка към достигане на резултата чрез предварително заложените в стратегията индикатори.

Елементи на системата за мониторинг

- Базови стойности и очаквани резултати - От особена важност за успешното и ефективно осъществяване на дейностите по мониторинг на изпълнението е ясното и прецизно дефиниране на изходното състояние и очакваните резултати от изпълнението на Стратегията. Още на етап планиране се дефинира ясно желаният ефект – очакваната промяна в социално-икономическото състояние на територията на общината (вкл. преки и косвени ефекти), в резултат на реализацията на стратегическия документ. Необходимо е изготвянето на конкретен план за изпълнение на Стратегията за всеки един етап.
- Ключови индикатори за мониторинг Подборът на ключовите индикатори е извършен на етап стратегическо планиране – приемане на Стратегията. В

същото време, от изключителна важност за постигане на желаното крайно състояние е наличието на възможно най-адекватни индикатори за измерване на постигнатите резултати. За да се проследи напредъка по изпълнението на конкретната политика и постигането на дефинираните очаквани резултати, следва да се разработи и приложи система за измерване на изпълнението въз основа на набор от ключови индикатори. С оглед това, ключовите индикатори не следва да бъдат приемани за фиксирана даденост. Те следва да бъдат допълвани/актуализирани с оглед спецификата на изпълнението на Стратегията. На етап стратегическо планиране не е възможно пълното обхващане на бъдещите действия/събития/състояние на средата, които ще оказват въздействие върху сферата на туризма. Всички заинтересовани страни е необходимо да бъдат активни по отношение на индикаторите. Същите следва да бъдат ясно определени, възможно най-опростени, малко, но достатъчно на брой и основаващи се на детайлизирани и достъпни данни. Индикаторите са основна съставна част от системата за мониторинг. Ключовите индикатори образуват система от индикатори. В нейната цялост тя отразява мерните единици на проектираното желано крайно състояние. Подборът на конкретните индикатори за извършване на мониторинг за постигането на целите следва да гарантира, че същите са подходящи (съобразени с целите, които трябва да бъдат постигнати), приети (да се ползват с доверие от използващите ги заинтересовани страни), правдоподобни (да бъдат ясни за широката публика, без да се налага да бъдат подробно обяснявани), лесни (за наблюдение, опростени и неизискващи много големи разходи) и устойчиви на манипулации, регистриращи както положителните, така и отрицателните ефекти на оценяваната мярка. Да се използват възможно най-опростени индикатори, неизискващи големи разходи за тяхното следене. Винаги е по-изгодно да се използва информацията от вече съществуващи източници, отколкото да се събират нови данни и да се концентрират ресурси в набиране на информацията.

- Източници на информация, методи и периодичност на събиране на информация - Цялата система от индикатори е неизпълнима без наличието на надеждни и достъпни източници на информация за ангажираните индикатори. Системата за мониторинг на изпълнението следва да предоставя достатъчно изчерпателна информация относно конкретните източници на информация за проследяване на определените ключови индикатори, методите за събиране на

информация, както и периодичност на събиране на информация за всеки един от дефинираните индикатори.

Източниците на информация е необходимо да притежават висока степен на достоверност, от една страна, и достатъчно количествени и качествени данни, позволяващи проследяване на изпълнението на конкретни дейности и постигане на предварително заложените резултати.

Набирането и анализирането на данните също е обект на планиране – изисква наличието на отговорни служители и ясно дефинирани срокове. Необходимо е набиране, съхранение и анализиране на информация, която се използва на различни нива, включително за целите на контрола и оценката.

От практическа гледна точка следва да се разчита в най-голяма степен на индикатори, които са вече налични и достъпът до тях не е свързан със значителни разходи – финансови, човешки и времеви. За осъществяване на мониторинга могат да бъдат използвани някои от следните източници на информация:

- Данни на Националния статистически институт
- Отчети за изпълнение
- Отчети за изпълнението на национални и областни стратегически документи
- Справки за реализирани проекти и инициативи в сферата на стратегията, както и в други сфери, пряко или косвено свързани с нея
- Решения на Общинския съвет
- Протоколи от заседания на работни групи, консултативни съвети и др.
- Заповеди на кмета на общината
- Резултати от проведени проучвания
- Юрмеждинни оценки на стратегически документи
- Препоръки на експерти в общинската администрация
- Препоръки за актуализация от държавен орган или областна администрация

- Становища на областната администрация по законосъобразността на решения на общинския съвет, свързани с изпълнение на стратегията
- Справки за изпълнението на общинския бюджет
- Справка за проведени обществени обсъждания или проучвания на общественото мнение по въпроси, касаещи Стратегията
- Изказванията на граждани на редовни сесии на общинския съвет по въпроси на Стратегията
- Публикации, репортажи, информационни съобщения и др., относно взети решения, приложените политики, постигнатите резултати, изготвените и изпълнените проекти, осъществените мерки и инициативи, вложените ресурси, проведените обществени поръчки и др.
- Отчети за дейността на кмета По въпроси, за които не са налични доказателства или информация, за нуждите на мониторинга може да се провеждат и интервюта с представители на заинтересованите страни, за да се набави необходимата информация.

Субекти на мониторинга и отговорности

Системата за мониторинг следва да дава изчерпателна информация относно субектите на мониторинга – органите/звената/служителите, отговорни за организацията на процеса по мониторинг на изпълнението, както и ясно да дефинира конкретните отговорности, свързани с планирането, подготовката, събирането и анализа на информацията и отчитането на предприетите мерки за наблюдение.

Основните участници в процеса са експертът/експертите, на които е вменена задача за изпълнение на дейностите по мониторинга, техните преки ръководители, кметът на общината, общинският съвет на община Белица, и всички заинтересовани страни.

Предназначение на резултатите от проведения мониторинг

Чрез мониторинга се предоставя достъп до подходяща и своевременна информация за цялостния напредък при постигане на резултатите от

прилагането. Резултатите от мониторинга включват констатации, изводи, препоръки, научени уроци и др. Препоръките могат да бъдат използвани за подобряване на процеса на вземане на информирани решения и усъвършенстване на цялостния процес по прилагане и изпълнение на Стратегията.

ПРОЦЕДУРА ЗА ПРОВЕЖДАНЕ НА МОНИТОРИНГ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА СТРАТЕГИЯТА

Мониторингът е непрекъснат процес и отчита постиженията и напредъка по отношение на предварително определените цели чрез измерване стойностите на ключовите индикатори. Поради непрекъснатия си характер, измерването може да служи като система за ранно предупреждаване и като средство за подобряване на отчетността. Мониторингът следи динамиката на оценяваните цели, приоритети, мерки и дейности, а дори и проекти.

Процедурата включва следните етапи:

1. Подготвителен етап:
 - 1.1 Актуализиране на базовата информация
 - 1.2 Анализ и привличане на заинтересованите страни
 - 1.3 Изготвяне на план за действие и мониторингов план за съответната календарна година
 - 1.4 Управление на плана за действие
- 2 Същински мониторинг
 - 2.1 Набиране на информация за напредъка
 - 2.2 Анализ на получените данни
 - 2.3 Заключение на база на анализа
- 3 Резултати от мониторинга
 - 3.1 Представяне на резултатите на ръководните органи

3.2 Изготвяне на предложения за предприемане на корективни действия или действия по актуализация на плана или стратегията

3.3 Представяне и обсъждане на резултатите и предложенията на заинтересованите страни

3.4 Отразяване на получените коментари и предложения

3.5 Официално приемане на необходимите документи и действия.

1. Подготвителен етап

Необходимите действия следва да бъдат реализирани в следната последователност и обем:

Актуализиране на базовата информация

На този начален етап е удачно да се извърши реструктуриране на наличната информация в общинската администрация, при необходимост. Необходимо е да се извърши преглед на всички стратегически и нормативни документи, имащи пряко или косвено въздействие върху развитието на туризма, с оглед отчитане на настъпили промени или актуализации в периода след приемането на стратегията.

Анализ и привличане на заинтересованите страни

Следва да се извърши актуализация на анализа на заинтересованите страни и при необходимост да бъде разширена базата за представителството, както и да се предвиди адекватен начин за тяхното включване. От ключово значение е добрата комуникация, както и обезпечаването на активното им включване и получаване на обратна връзка.

Изготвяне на план за действие и мониторингов план за съответната календарна година

На база на дейностите, които ще бъдат изпълнявани в рамките на годината, се разработва конкретният мониторингов план. Негови задължителни елементи в тяхната йерархична последователност са:

- Какви дейности ще бъдат реализирани

- Пълно описание на дейностите

- Оценка на степента на покритие на целите на Стратегията

- Дейностите, които не са свързани с целите на Стратегията, отпадат от мониторинговия план
- Дейностите или частта от дейностите, които пряко или косвено са свързани с целите на Стратегията, се превръщат в обект на мониторинговия план
- Кой ще реализира дейностите
 - Определя се изпълнителят на дейностите (общинската администрация, физически лица, юридически лица и др.), както и конкретното физическо лице, което отговаря или ръководи изпълнението на дейностите ○ Извършва се междинна проверка за конфликт на интереси и при необходимост се предприемат корективни мерки за премахване на конфликта ○ Идентифицират се контактни данни с изпълнителя
 - Име и фамилия
 - Адрес за кореспонденция
 - Електронна поща
 - Интернет страница (ако е приложимо)
 - Телефон
 - Факс
 - Предпочитан канал и време за комуникация
 - Съгласие за получаване на електронна кореспонденция по отношение на мониторинговия план

- Реализира се контакт с физическото лице за осигуряване на неговото съдействие в процеса на мониторинг

- Дефинират се възможни рискове за стартирането, изпълнението или успешното приключване на дейностите

- Налице ли са предварителни условия за стартиране на дейностите

- Необходимо ли е включването на допълнителни дейности или страни
 - Налице ли са фактори, които могат да въздействат на първоначално предвидения начин на изпълнение на дейностите
 - Взети ли са предвид мерки за минимизиране на рисковете и какви
- Какъв е времевият обхват на дейностите
 - о Дефинират се началото и края на изпълнението на дейностите
 - о Определя се кои дейности попадат във времевия обхват на настоящия мониторингов план
 - о Дейностите, чието изпълнение се простира след срока на мониторинговия план, се предвиждат за последващ мониторинг
 - о При наличие на междинни резултати се идентифицира времето на тяхното настъпване
 - Какъв е финансовият ресурс на дейностите и техният източник
 - о Описание на финансовия ресурс за всяка една от дейностите о Описание на източника за финансиране
 - о Описание на условията за заплащане (ако е приложимо)
 - Какви са конкретните индикатори на дейностите – вид и целеви стойности
 - Какви са източниците на информация и с каква периодичност ще генерират необходимите данни
 - До каква степен конкретните индикатори съответстват и показват напредъка в рамките на Стратегията.

Един от ключовите фактори за осъществяването на успешен мониторинг е нейното съобразяване в максимална степен с наличните ресурси (човешки, финансови и времеви).

Друг ключов фактор е приемането и от тези, които вземат решения, управляват и носят отговорност за реализацията на Стратегията.

Процедурата за провеждане на мониторинг следва да бъде въведена със заповед.

2. Същински мониторинг

Набиране на информация за напредъка

Определяне на отговорните лица/звена за набиране и обработка на информацията. Определяне на субекта който предоставя данни: освен служители от общинската администрация необходимата информация може да бъде предоставяна и от заинтересованите страни - за техните проекти и инициативи в изпълнение. Необходима предпоставка е коректността на събраните данни, които следва да бъдат предварително подредени и сортирани, изчистени от грешки или неточности.

В рамките на същинския мониторинг се осъществява набирането на необходимите данни и друга релевантна информация. Важно условие е да бъде постигнато високо качество и надеждност на събраните данни и информация – т.е. да са изпълнени във възможно най-висока степен изискванията за акуратност, валидност, релевантност, навременност и значимост. Данните следва да разкриват реалното състояние, да отговарят на целите на мониторинга. Също така те следва да са достъпни във времеви интервал на извършване на мониторинга и да бъдат достатъчно достоверни и надеждни. Събираните данни са два вида – количествени и качествени. Количествените данни са данните, които могат да бъдат определени количествено и проверени, като същите се поддават на статистическа обработка. Количествените данни определят, докато качествените данни описват. Качествените данни могат да бъдат подредени в категории, които не са в цифров вид. Качествените данни обясняват с думи и определения изучаваните събития или резултати.

Методи за набиране на количествени данни

- Анализ на статистически данни - данните се получават от отчетите на националната статистика, от други институции, поддържащи

статистика за релевантни на конкретната сфери – общинската администрация, бенефициенти, реализиращи проекти, и др.

- Анализ на документи - проучване на основните документи, материали и отчети/доклади, както и на публикации в пресата, публични анализи и други общодостъпни материали.
- Проучвания – за да бъде представителна за територията на общината извадката следва да бъде с необходимата степен на представителност. Резултатите от проучванията са източник на информация за мненията и нагласите на изследваната съвкупност.
- Методи за набиране на качествени данни
 - Интервю - извършва се чрез отворен тип въпроси. Цели се да се установи напредъкът, трудностите и промените по време на изпълнението на Стратегията, да се идентифицират причинно-следствените връзки, както и възможни корекции и подобрения.
 - Фокус групи - провеждане на дискусии в структуриран вид на заинтересованите лица, водени от опитен модератор за насочване към предварително определени въпроси с цел изясняване по темата. Групите не следва да са големи (поради трудността от модериране) и по тази причина резултатите и изводите от този метод не могат да се считат за напълно представителни, но дават възможност за формулиране на хипотези по дадени аспекти на политиките и търсене на отговор на евентуални проблеми.
 - Наблюдение чрез участие - представлява формирането на работна група за наблюдение на въздействието на определената политика, като целта е проучване на различните мнения на заинтересованите страни с тяхно участие, за получаване на една по-независима и разностранна оценка.

Количествените методи са с по-висока степен на обективност, отколкото качествените, поради по-точния им характер на измерване с числени стойности. Качествените методи не дават точни мерки и извършването на сравнение е трудно, но те имат специфична обяснителна сила, която не може да бъде

изведена от количествените данни – как е постигнат самият резултат и какво е неговото въздействие. За целите на мониторинга ще бъдат използвани и двата вида методи. Така ще се постигне по-добро описание на реалната ситуация на база обективни данни, които отчитат и човешкия фактор.

Обработката на информацията и извличането на данни са последната стъпка преди същинския анализ на данните. Успешното реализиране на Стратегията изисква тя да бъде адекватно информационно осигурена. За тази цел се препоръчва създаването на база данни, със следната структура:

- Описва се йерархичната зависимост, залегнала в Стратегията - цели, приоритети, мерки, дейности
- Определените вече индикатори при подготовката на стратегията
- Структуриране на информацията от текущия мониторинг

Така създадените бази данни ще осигуряват текуща и надеждна информация за:

- Финансови показатели, съответно възможност за сравнение на постигнати единични цени за сходни дейности
- Степен на постигане на заложените цели
- Създаване на справки за нуждите на управленски решения, информираност на ръководството на общината, общинския съвет, местната общественост.

Анализ на получените данни

Анализът на данните е процесът на обработка на събраните количествени и качествени данни. В резултат на тази обработка се получава използвана информация за целите на мониторинга - практическото измерване и следене на представянето по заложените цели. Анализът определя изпълнението и се търси обяснение на евентуалните отклонения, забавяния или неизпълнение. Навременният и надежден анализ на данните е ключов за функционирането на системата за мониторинга. Аналитичните дейности са насочени към:

- Търсене на тенденции, сравнения, групиране или други взаимовръзки между данните

- Оценяване на действителното представяне спрямо планираните цели и/или спрямо базовите стойности на индикаторите

Въз основа на събраната и обработена информация се изготвят анализи на текущото изпълнение както на Стратегията като цяло, така и на отделни, специфични приоритети или мерки. При представянето на резултатите от анализа е необходимо да се спазват приложимите изисквания по отношение на стила и визуализацията.

Заклучения на база на анализа

Формулираните заключения са последният етап от мониторинга по същество. Те следва да бъдат в обем не повече от няколко параграфа и ясно да демонстрират постигнатия напредък, включително липсата на напредък. Предоставят се обяснения и причини при отклонения от планираното, идентифицират се проблемни области.

3. Резултати от мониторинга

Представяне на резултатите на ръководните органи

Резултатите от анализа се представят на ръководните органи във вид на докладна записка, съдържаща изведените общи заключения на база на анализа. Аналитичните материали са задължително приложение към докладната записка.

Изготвяне на предложения за предприемане на корективни действия или действия по актуализация

Тази стъпка е необходима единствено при цялостно или частично неизпълнение на поставените задачи и цели. Тук ръководните органи следва да вземат управленско решение и/или да извършат приоритизиране на предстоящите задачи. Решението следва да бъде обосновано и да има ясна причинно-следствена връзка с демонстрираните изводи от анализа. На база на решението се разработват предложения за предприемане на корективни

действия или действия по актуализация, които в последствие също са обект на управленско одобрение.

Представяне и обсъждане на резултатите и предложенията на заинтересованите страни

Резултатите от анализа, заключенията и предложенията следва да бъдат представени на заинтересованите страни – на интернет страницата на общината, както и по електронен път на всички, свързани с процеса. При провеждане на публични обществени обсъждания изказаните мнения са част от официалните предложения. Протокол от проведените обсъждания се публикува на интернет страницата на общината.

Отразяване на получените коментари и предложения

За получените предложения се изготвя съгласувателна таблица, в която се описват направените предложения и коментари, становището на общинската администрация по тях и изрично се посочва дали предложението се приема изцяло, частично или не се приема. Ако предложение е прието частично или не е прието, то следва да се посочи причината за това – несъответствие със стратегически или нормативен документ, липса на ресурси и др.

Официално приемане на необходимите документи и действия

Финалният етап е свързан с официалното приемане на необходимите документи или действия за постигане на целите на Стратегията. Нейното актуализиране е възможно само със санкцията на общинския съвет.

Приетите документи отразяват задължително поставените задачи, сроковете за тяхното реализиране, отговорници за изпълнението и необходимите ресурси. При нужда се създават и необходимите координационни и вътрешно-контролни механизми.

ПРОЦЕДУРА ЗА ПРОВЕЖДАНЕ НА КОНТРОЛ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА СТРАТЕГИЯТА

Контролът е задължителен компонент на управленския процес по реализацията на Стратегията. За разлика от мониторинга контролът се фокусира върху спазването на актове и процедури и точността на документацията – наличие на адекватна одитна следа. В рамките на контрола не се преповтарят дейностите на мониторинга - извършването на планираните действия и постигане резултатите. Получената информация от извършения контрол се използва за оценяване на законосъобразността и целесъобразността на дадена политика и за набелязване на мерки за отстраняване на слабости и несъответствия.

Контролните дейности се извършват от кмета на общината или от упълномощено от него лице. Обект на контрол са съответствието на използваните ресурси, особено финансови, спазването на нормативни изисквания и правилното реализиране на процедурата за мониторинг на Стратегията. Контролът е насочен по отношение и на организационните структури, действия и практики. Двете основни функции на контрола са ориентирани в посока на осигуряване на законосъобразността и целесъобразността на действията и документацията по изпълнение на Стратегията. Като процедура се прилага и системата за финансово управление и контрол.

ОЦЕНКА

Оценката представлява моментна снимка на изпълнението на Стратегията въз основа на нейните резултати, въздействието и/и потребностите, които е предназначена да удовлетвори.

Обект на оценка е систематичният напредък към заложените резултати и начина на тяхното постигане. На практика чрез нея могат да се покажат последиците от миналите и настоящите инициативи. Тя е структуриран процес, в резултат на който се прави практическа преценка на дадена публична политика.

Предмет на оценката на изпълнението на Стратегията е степента на постигане на целите и очакваните резултати. Оценката представлява систематично изследване, което представя до каква степен са свързани реализираните дейности и постигнатите резултати, при отчитане на факторите от заобикалящата среда. Оценката се извършва в подкрепа на управленската функция по изпълнение на Стратегията.

Информацията от мониторинга (и по-специално – информацията от наблюдението върху индикаторите за изпълнение) може да помогне за идентифициране на тези области, в които е необходим по-дълбок анализ и усъвършенстване на изпълнението на стратегическия документ.

Оценка може да бъде извършена както от самата общинска администрация, така и от външни изпълнители.

С оглед постигане на възможно най-висока степен на обективност и безпристрастност, както и за обезпечаване на специфична експертиза, оценка на Стратегията ще бъде извършвана само от външни за общината лица. В допълнение, външната оценка „спестява“ време и човешки ресурси на общинската администрация.

Изисквания за капацитет за оценка

Експертите, които осъществяват оценката, следва да имат необходимата квалификация и умения. Препоръчително е използването на изискванията в Правилника за прилагане на Закона за регионалното развитие.

Междинна и последваща оценка

В зависимост от периода на провеждане на оценката, т.е. в коя фаза на процеса на изпълнение на Стратегията се реализира, тя се определя като междинна и последваща. Тези оценки представляват дейности, извършвани, съответно, по време на етапа на изпълнение на Стратегията и непосредствено след неговото приключване. При тези два вида оценки се оценяват резултатите и се откриват съществуващите отклонения от планираните цели; прекомерните разходи на средства и време и т.н. Целта на последващата оценка е не само да се открият допуснатите слабости, но и факторите, на които се дължи успехът при постигане на целите и резултатите.

Междинна оценка се предприема, когато в процеса на мониторинг се установи необходимостта от провеждането на задълбочена оценка или когато се налага реализирането на значителни промени/изменения спрямо първоначалния вариант на Стратегията. Освен постигнатите резултати обект на оценка ще бъдат и управленската дейност и баланса между ресурсите на входа и непосредствените резултати. Оценката се извършва в следните основни направления:

- Последиците от реализация на Стратегията за заинтересованите страни
- Разпределението на резултатите между отделните ползватели и други заинтересовани страни
- Непредвидени и нежелани странични ефекти от осъществяването на Стратегията и какви са възможните мерки за тяхното неутрализиране
- Рискове, които заплашват да осуетят успешната реализация на Стратегията
- Възможностите за тяхното усъвършенстване се съчетават с избягване на рисковете за отрицателни последици
- Институционална и организационна среда е необходима за осигуряване участието на заинтересованите страни в осъществяването на Стратегията
- Изграден капацитет за осъществяване на Стратегията на всички равнища, какво е необходимо за неговото увеличаване, за да се гарантира устойчивост на постигнатите резултати и въздействия

Последваща оценка се извършва известно време след приключване на етапа на прилагането - понякога две или повече години след завършването на даден проект. При нея се разглеждат въздействието и устойчивостта, както и по-широки проблеми на реализираната политика. Резултатите от последващата оценка обикновено се използват за целите на отчетността, т. е. за да се отговори на въпроса какво е постигнато и на каква цена. Те могат да се използват и като ресурси на входа при разработване или изменение на последващи публични политики.

При последващата оценка се набляга на въздействието, ефикасността и ефективността, като същевременно се разглежда устойчивостта на постигнатото въздействие и се определят основните фактори за неговия успех или неуспех.

Основни стъпки в последващата оценка:

- Уточняване на заинтересованите страни
- Дефиниране на предмета на оценката
- Планиране на оценката
- Подбиране на метода на събиране на данни и метода на анализ
- Определяне на формата на констатациите от оценката
- Прилагане на констатациите от оценката.

При междинната и последващата оценка са оценява процесът - как и до каква степен се изпълнява Стратегията, анализ на съотношението „разходи/ползи“ и анализ на ефикасността на разходите. Това са анализи, при които се сравняват резултатите и постиженията с изразходваните ресурси за тяхното получаване. Чрез анализа на съотношението „разходи/ползи“ се определят целесъобразността на направените вложения и адекватността на получените ползи. Анализът на ефикасността на разходите оценява уместността на разходите за постигане на определена цел, за да се идентифицират най-изгодните възможности и начини за постигане на предвидените цели.

Оценката на резултатите показва до каква степен се постигат очакваните резултати, включително странични, непланирани и нежелани ефекти, за да се прецени ефективността. Извършва се и оценка на цялостното въздействие – сравняват се ефектите от реализираните мерки с това, което би се случило, ако тя не се прилагаше. Тази оценка се използва, когато е известно, че върху резултатите от програмата влияят външни фактори, за да се разграничи приносът за постигане на нейните цели.

ПРОЦЕДУРА ЗА ПРОВЕЖДАНЕ НА ОЦЕНКА НА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА СТРАТЕГИЯТА

Процедурата за провеждане на оценка стартира с фазата на планирането. Нейната функция е да се гарантира, че оценката ще бъде достатъчно добре насочена, за да се осигури търсената информация. При извършване на оценка от външен изпълнител е необходимо активното ангажиране на вътрешните „заинтересовани страни“, като тяхното включване намалява риска да откажат да признаят и одобряват изводите и препоръките, включени в оценката. Оценката на изпълнение на стратегията може да бъде изготвена от външни за общината лица, или чрез възлагане на обществена поръчка за избор на изпълнител. Предвид недостатъчния финансов ресурс в общинския бюджет, първият вариант е за предпочитане.

При наличие на финансов ресурс в общинския бюджет за възлагане на обществена поръчка за избор на изпълнител на оценката процедурата е както следва:

Изготвяне на техническо задание

Техническото задание е основен документ в процеса на оценка. В него се представят контекстът, обхватът и целта на оценката, както и разпределението на ролите. Също така следва да се опише съдържанието на дейността, която ще се оценява и да се уточни информацията, която вече е на разположение на оценителя. Трябва да са формулирани точно и ограничен брой въпроси, на които да се намери отговор по време на оценката.

Основните елементи на съдържанието на техническото задание са следните:

- предназначение, цел и обосновка на оценката
- описание на дейността, която ще се оценява
- обхват на оценката
- основни въпроси, на които трябва да се отговори при оценката

- Икономичност - степента, в която ресурсите са били налични навреме, в подходящото количество и качество и на най-добрата цена
 - Ефективност - степента, в която са постигнати целите
 - Ефикасност - степента, в която желаните ефекти са постигнати на разумна цена
 - Устойчивост - степента, в която положителните ефекти са продължили да бъдат налице след прекратяване на прилагането на инициативата
 - Полезност - степента, в която нейните ефекти са съответствали на потребностите, проблемите и въпросите, които е трябвало да бъдат удовлетворени или разрешени
 - Последователност - степента, в която разпространението на положителни/ отрицателни ефекти върху други сфери се увеличава до максимум се свежда до минимум
 - Ефекти на разпределение - степента, в която отрицателни/ положителни ефекти на разпределение на дадена политика са били сведени до минимум/ увеличени до максимум
 - Приемливост - степента, в която заинтересованите страни са приели политиката като цяло, както и предложения или използван инструментариум
- цялостен подход към събирането и анализа на данни
 - рамка, фиксираща плана за работа, организацията и бюджета на процеса
 - срок за извършване на оценката
 - ясни критерии за избор на оценители
 - структура на заключителния доклад и, евентуално, на докладите за напредъка
 - очаквано използване и потребители на оценката.

Препоръчително е методологията за извършване на оценката да бъде обект на оценка от оценителната комисия – при наличие на по-нова и точна методика за оценка същата трябва да бъде предпочетена.

От изпълнителя следва да бъдат изискани като минимум 4 доклада на четирите основни етапа от процеса на оценка: начален, междинен, проект на заключителен доклад и заключителен доклад. В началния доклад следва да е описано подробно как предложението от оценителя метод ще бъде приложен при проучването на данните и по-конкретно как с помощта на метода ще се даде отговор на въпросите, свързани с оценката. Може да съдържа и резултати от някои първоначални анализи. Чрез този доклад се предоставя възможност за последна проверка на приложимостта на предложението метод.

В началния доклад избраният изпълнител следва да покаже до каква степен е разбрал задачите и при необходимост да бъдат предприети корективни действия.

В междинния доклад се предоставя информация за първоначалния анализ на първичните данни (събрани на място) и вторичните данни. На този етап е възможно оценителят вече да е в състояние да даде предварителни отговори на някои от въпросите, свързани с оценката. Чрез този доклад се дава възможност да се провери дали оценката се осъществява по график и дали е ориентирана към конкретните потребности от информация. Освен това, с него се осигурява база за диалог между оценителя и групата за управление относно адекватността на анализа, точността на фактите и достоверността на тълкуванията.

В проекта за заключителен доклад се представят изводите на оценителя относно включените в техническото задание въпроси, на които трябва да се отговори при оценката. Трябва ясно да се покаже, че тези изводи се основават на доказателства, събрани по време на оценката, като проектът на доклад може да съдържа и препоръки за проучвания.

В заключителния доклад се отразяват дискусиите и коментарите с възложителя без да се подрива независимостта на оценителя.

Задължителните критерии, на които се подчинява оценката и които са включени в техническото задание, са обективността - при създаването на механизма и при извършването на оценката трябва да се постигне на максимално ниво на обективност и безпристрастност. Цитирането и изброяването на фактите трябва да бъде ясно разграничено от оценъчните твърдения. Важно е различните гледни точки да бъдат взети предвид, а изводите и препоръките да бъдат подкрепени с факти и доказателства. Независимост и компетентност на оценителите - да притежават експертни познания, професионален авторитет и да бъдат независими (стриктно прилагане на правилата за избягване на конфликт на интереси). Механизми за участие и съгласие на всички участващи и засегнати от процеса страни, което ще допринесе за търсеното ниво на прозрачност и фокус.

По отношение на съдържанието – оценката включва описание на началната ситуация, детайли по изпълнението, основни въпроси, на които трябва да се отговори, методология на извършване на оценката, квалификация на екипа и изисквания към крайния доклад. Събирането и използването на първични данни е необходимо, за да бъдат доказани достатъчно надеждно резултатите от оценката и направените заключения. Последните трябва да бъдат достоверни, разбираеми и логически издържани.

Провеждане на процедура за избор на изпълнител

Съгласно приложимите правила на Закона за обществените поръчки

Изпълнение на оценката

Съгласно техническото задание.

Запознаване на заинтересованите страни с резултатите от оценката

Включване на заключенията от оценката като начална информация за последващо стратегическо планиране или актуализация на текущи стратегически документи

Водещи принципи при политики с цел повишаване на ниво на прозрачност:

- откритост
- създаване на доверие и защита на чувствителна информация
- готовност за изслушване и участие
- публикуване на информация

ПРИНЦИПИ ЗА ПУБЛИКУВАНЕ НА ИНФОРМАЦИЯ

За да подпомага и насърчава принципа за прозрачност, община Белица се ангажирана редовно и своевременно да публикува точна информация относно своята роля, политики и дейности. Община Белица редовно публикува широк набор от документи, в т.ч.:

- Институционална информация
- Политики и стратегии
- Информация, свързана с проекти
- Информация за възлагане на обществени поръчки и обявления за търгове
- Информация, свързана с отчетността и управлението. Списъкът редовно се актуализира и допълва.

Основното средство за разпространение на тази информация е уебсайта на общината. Общината се стреми да разпространява информация за обществеността и чрез други средства като печатни издания и информационни документи, социалната мрежа, съобщения за медиите, конференции и семинари.

За да насърчава достъпа до информация, общината се придържа към езиков режим, който отчита обществените потребности.

ИНФОРМАЦИЯ ЗА ПРОЕКТИ

Оповестява се информация за проекти най-често под формата на резюмета: Резюметата на проекти обикновено включват наименованието на проекта, организатора на проекта или финансовия посредник (за заеми чрез посредник), местоположението на проекта, сектора, който той представлява,

описание на проекта, неговата(ите) цел(и), екологични и, според случая, социални аспекти, данни за поръчки, предложеното финансиране, общата стойност на проекта и етапа на изпълнение на проекта, като се посочва дали той е „в процес на оценка“, „одобрен“ или „подписан“. Според случая, на възможно най-ранен етап от проектния цикъл се представят препратки към информация за околната среда (оценки на въздействието върху околната среда и социален ефект и/или нетехнически справки).

ФИНАНСОВА ИНФОРМАЦИЯ

Оповестяване на информация

Процедури за обработка на заявки за информация

Приемат се запитвания по електронен път, чрез разговори по телефона, социални мрежи и на място.

Участие на заинтересованите страни и обществено допитване

Насърчаване на прозрачността

Слабото управление, корупцията и липсата на прозрачност са основни проблеми. Проблеми, които сериозно възпрепятства икономическото и социалното развитие. Община Белица и съответните партньорски организации активно насърчават прозрачността и доброто управление по проектите, по които работят, в компаниите с тяхно участие и сред своите партньори в цялост.

Наред с това, община Белица е силно ангажирана да насърчава прозрачността на всички дейности, които са обвързани с работата в общината.

Организаторите на проекти и/или административния персонал и съфинансиращите организации биват запознати с принципите на настоящата политика на ранен етап от обсъжданията. Общината насърчава организаторите на проекти и/или бенефициентите и партньорските организации да се придържат към принципите за прозрачност в настоящата политика, в контекста на финансираните проекти и всички прилежащи към тях дейности.

Общината поддържа тесни контакти с други български и международни институции и организации с оглед на наблюдението и обмяната на мнения за

новости в областта на прозрачността и оповестяването, с цел постоянно подобряване на нейните политики и практики. Община Белица ще продължи да работи усилено за подобряване на прозрачността, отчетността и управлението своята дейност и да играе водеща роля като прозрачна и отговорна институция.

Отговорности

Средства за прилагането на политиката за прозрачност са предвидени в цялата организация. Планира се съответните специалисти на всички нива на общината са преминали обучение по въпросите на прозрачността и оповестяването, диалога със заинтересованите страни и други свързани теми. В рамките на организацията има експертен ресурс за консултации по проблеми на прозрачността.

Политиката за прозрачност е предмет на постоянен вътрешен преглед и оценка на качеството и остава открита за коментари от обществеността по всяко време. Има практика в други организации на всеки 5 години да се предвиждат официални прегледи, включващи обществени допитвания, като те могат да се инициират в случай на промени в политиката на ЕС и законовата рамка относно прозрачността и оповестяването на информация, промени в политики и процедури на община Белица, които изискват хармонизиране на настоящата политика и други промени, които община Белица счита за необходими и подходящи.

Оценка и мониторинг на степен на прозрачност в сфера „Социални дейности“:

За гарантиране на прозрачността и обективността в процеса на вземане на решения в областта на социалните дейности е важно: гражданите трябва да имат достъп до информацията, да могат да участват в процеса на вземане на решения, а общинските органи да са на разположение за изясняване на въпроси и даване на отговори. Съществува осведоменост и интерес от страна на гражданите за въпросите на социалните дейности и са необходими мерки за улесняване на достъпа до информация.

От друга страна налице е липса на осведоменост и интерес от страна на хората за въпросите на социалните дейности.

Използването на социалните медии като Facebook, Instagram и TikTok за информиране на младите хора за всички инициативи и резултатите от тях е добър вариант за увеличаване степента на прозрачност. Това е предложение, което е насочено към подобряване на комуникацията между управлението и младите хора. Общината вече има Facebook страница, но би било добре да се развие допълнителна дейност по привличане на младите хора към нея.

Добра практика е да се намери път за комуникация със служителите на общината, а не всички текущи казуси да се отнасят директно и индиректно към и той да бъде единственото лице отговорно за всички проблеми.

Публично-частното партньорство е полезно, за да включат стабилни бизнес компании в процеса на приемане на решения в сферата на здравеопазването. Това може да доведе до подобрене на качеството на здравните услуги, но е важно да се гарантира, че такива партньорства не нарушават обществените интереси и че договореностите са взети в обществен интерес.

Информираността на гражданите може да помогне за по-активното им участие във вземането на решения в местната политика. Препоръчително е да се потърси стратегия с лесен достъп до възможно най-голяма информация свързана с всички дейности до максимален брой граждани, включително и за тези, които не разполагат с достъп до интернет. Допълнителни мерки като организиране на публични срещи и дебати, както и повишаване на информационната прозрачност на дейността на общинските органи насърчат гражданите да се ангажират по-активно в своята общност.

За насърчаване на по-активното участие на гражданите, включително на младите хора, е нужно да бъдат предложени различни стимули. Това са: по-добри възнаграждения за работните места в общината, както и по-добри условия за образование и развитие на кариерата. Други мерки, които могат да насърчат активността на гражданите, включват организиране на различни културни и обществени събития, насърчаване на доброволческата дейност и участие в програми за социална интеграция на младите хора.

Належащо е да бъдат създадени условия за по-широко участие на гражданите в местните решения, за да се гарантира, че техните гласове се чуват и се отчитат при вземане на важни решения.

Много от младите хора напускат местността, за да работят в чужбина, където могат да получат по-високи заплати. За да се задържат младите хора в общността, се препоръчва да се предложат по-добри възнаграждения за тяхната работа, но това може да зависи от много фактори, като например икономическата ситуация в региона.

Насоките са и в посока на да се стигне и до комуникация с гласовете на слабо представените групи в общността, за да се гарантира, че всички граждани имат равен достъп до услугите и ресурсите на общността.

За повишаване на прозрачността и отчетността в местната власт хората трябва да бъдат инициативни и да знаят какво искат от местното управление. Предложения се отправят и към това да се помага на възрастните и на хората с увреждания, но не е редно да има помощи за млади и здрави хора.

Подчертава се значението на инициативността и контакта между различните групи в обществото. За да се намали нуждата от социални дейности, е необходимо да се създадат повече работни места за младите хора. Подчертава се важността на прозрачността и отчетността в местната власт, както и на помощта за уязвимите групи в обществото.

Оценка и мониторинг на степен на прозрачност в сфера „Култура, спорт и образование“:

Въпреки редовното споделяне на информация по всички създадени канали се наблюдава не достатъчно ниво на информираност, затова се препоръчва да се намерят и други варианти освен добре познатите канали и социални мрежи, тъй като не всеки има възможност редовно да следи фейсбук страници и публикации. Това биха могли да бъдат бюлетини и рубрики в местните медии.

Използването на социални медии за информиране на гражданите за все повече управленски инициативи и резултатите от тях би било полезно и че вече се използва от все повече хора. Това съответно обратно на предложение о-горе

може да бъде полезно за по-широкото информиране на гражданите, особено за тези, които не могат да следят редовно другите медии. Тоест да се стигне до всички възрастови групи според техните навици, потребности и начин на комуникация.

Налични са известни инфраструктурни дейности и проекти, свързани със спорта, културата и образованието, както и възможности за публично-частни партньорства. Личното участие и участие на гражданите също е важно, затова се препоръчва да се подпомагат такива инициативи. Информацията за тези инициативи се предлага да е достъпна както на уеб сайта на общината, така и да има оторизирани служители, които да дават нужната информация и на място в общината, което ще увеличи достъпа и съответно участието на някои граждани във вземането на решения.

Предлагат се конкретни мерки за по-ефективна комуникация между местното управление и гражданите: организиране на повече срещи с гражданите на общинско ниво и Общо събрание на общността/гражданите в читалището, като се дава възможност на гражданите да представят въпроси и да чуят за предстоящите местни политики. Препоръчва се повишаване на прозрачността и отчетността в местната власт и подобряване качеството на услугите, предоставяни на гражданите.

Препоръчва се развитието и имплементирането в процесите на нови конкретни идеи за подобряване на живота в общината и повишаване на ефективността на местното управление чрез надграждане на спортната инфраструктура и материалната база на училищата, организиране на повече спортни и културни мероприятия, както и повишаване на прозрачността и отчетността в местната власт чрез редовни срещи с гражданите и Общо събрание на общността/гражданите.

Оценка и мониторинг на степен на прозрачност в сфера „Трудова заетост“:

Регистрирани са усилия за информиране на гражданите за политиките и инициативите на общината, както и за привличане на инвестиции, които биха могли да допринесат за икономическото развитие на територията.

Отбелязано е, че се извършват инфраструктурни дейности. Насоките са към развитие на възможността за подобряване на инфраструктурата чрез публично-частни партньорства.

Информацията за инициативите на общината по трудовата заетост е налична на официалния сайт и на официалната фейсбук страница. Отделно от това, кметът и общинските съветници имат свободен прием на граждани и всеки може да присъства на сесиите на общината. Тук насоките са в посока да бъде открита, селектирана и намерен достъп до информация са това дали гражданите имат необходимост от повече информация/регулярни справки относно инициативите на общината, свързани с трудовата заетост, и дали това би увеличило техните участие във вземането на решения при формулиране и/или прилагане на местните политики.

Хората работят в чужбина, защото в тези страни се плащат по-високи заплати за нискоквалифицирана работа. Усилията трябва да се канализират в посока на формиране на предложения за стимулиране на гражданите, включително младите хора, да се ангажират по-активно в своята общност, не са ясно изразени.

Резултати от проучвания показват, че на ромите се обръща повече внимание, отколкото на другите групи в общността, и медиаторите общуват с тях. Проблемите и въпросите на ромите, като слабо представена група, се представят пред социалните служби и на сесии на Общинския съвет от медиаторите. Тъй като не става ясен отговорът на въпроса, как да се гарантира, че кампаниите и събитията на общността са достъпни и приобщаващи за всички жители се препоръчва да се направи проучване на тази тема.

Препоръчва се да не се вкарват излишни усилия в посока реформиране, тъй като впечатленията са, че няма нужда на този етап от реформа или промяна в политиките за трудовата заетост на територията на общината.

Управлението е достатъчно прозрачно, като има сайт на общината, фейсбук страница и лични срещи на кмета и общинските съветници с гражданите.

Оценка и мониторинг на степен на прозрачност в сфера „Околна среда“:

Голяма част от участниците са запознати с местните политики за развитие в сферата на опазване на околната среда. Те са получили обучения по темата от общината и получават редовно информация за състоянието на екологията от местната власт. Това свидетелства за високо ниво на осведоменост и интерес към темите на околната среда в общината.

В момента няма инвестиционни проекти, свързани с опазване на околната среда в общината, но преди това често е имало такива проекти. Участниците предлагат срещи с гражданите, информационни табели и обществени мероприятия за повишаване на информираността за дейностите на общината в сферата на опазване на околната среда.

Жителите смятат, че използването на социални медии като Facebook, Twitter, Instagram и други, би могло да бъде полезно за информирането на гражданите за общинските инициативи и резултатите от тях. Те отбелязват, че социалните медии са най-лесният и достъпен начин за получаване на информация, като общината използва интернет страница за такива инициативи.

Общината стимулира икономическото развитие на територията си чрез привличане на чуждестранни партньори и инвеститори и подпомагане на дейността на стопанските субекти, регистрирани на територията ѝ. Това може да доведе до икономически растеж и насърчаване на предприемачеството в региона.

Правени са инфраструктурни дейности в общината, като ремонти на градинки в града. Въпреки това, не се посочва дали има проекти за подобряване на чистотата на въздуха, водата, почвата и т.н. Това може да бъде пропуск или да означава, че няма конкретни планове за подобряване на инфраструктурата в областта на околната среда. Въпреки това, споменаването за възможността за публично-частни партньорства между бизнеса и общината може да означава, че такива проекти са възможни в бъдеще.

Налична е липса на информация за това дали в Белица съществува практика на корпоративна социална отговорност. Изразът "не са запознати" може да се тълкува като отсъствие на знания или опит в тази област.

Изразена е удовлетвореност от нивото на информация, свързана с опазването на околната среда. Това може да се тълкува като доверие в местните органи и/или като липса на интерес или необходимост от повече информация.

Изразяват се множество идеи и предложения за насърчаване на гражданите, включително младите хора, да се ангажират по-активно в своята общност. Изразът "да се работи с децата в училище" подчертава важността на образованието и възпитанието на младите поколения в областта на екологията и опазването на околната среда. Предложението за "повече работни места за младите" може да се тълкува като призив за икономическо развитие и подобряване на условията за живот на местните жители.

Кампаниите и събитията на общността са достъпни и приобщаващи за всички жители, а гласовете на слабо представените групи в общността се чуват. Изрично се споменава ромски медиатор, който редовно дава информация относно проблемите на ромската общност, включително в сферата на околната среда.

Обществените организации и местният бизнес играят роля в инициативи като "Влакчето на Мечките", като ангажират основно местни хора. Не се дават допълнителни детайли относно какви дейности са включени в инициативата и как конкретно те допринасят за увеличаване на гражданската ангажираност и подобряване на качеството на живота на гражданите.

Предлагат се няколко мерки за реформа/промяна/надграждане на съществуващите политики в областта на опазване на околната среда на територията на Вашата община. Тези мерки включват закупуване на техника за почистване и сметосъбиране, работа за справяне с проблемите с бездомните кучета и опазване на горите, санкции при неспазване на закона и регламентиране на дърводобива.

Местното управление може да се организира по-ефективно с цел повишаване на прозрачността и отчетността в местната власт и подобряване на качеството на услугите, предоставяни на гражданите, като популяризира Белица като еко-кът, за да може туристите да посещават самия град.

Необходимо е да се рекламират и поддържат повече природни забележителности в общината. Тези мерки могат да доведат до икономически растеж и подобрене на качеството на живот на гражданите.

Жителите посочват също, че политиките, които се водят от местното самоуправление за опазване на околната среда, като цяло са на добро ниво. Това може да бъде интерпретирано като сигнал, че местното управление има реален интерес да се грижи за околната среда и да предоставя качествени услуги на гражданите.

На база получените отговори в рамките на фокус група „Околна среда“ може да се направи заключение, че местното управление може да се организира по-ефективно и да подобри качеството на услугите, като се съсредоточи върху популяризирането на общината като еко-кът и поддържането на природните забележителности в общината. Тези мерки могат да доведат до увеличение на икономическия растеж и подобрене на качеството на живот на гражданите, като по този начин се увеличава доверието в местното управление и нивото на прозрачност.

Оценка и мониторинг на степен на прозрачност в сфера „Здравеопазване“:

За гарантиране на прозрачно и обективно вземане на решения в областта на здравеопазването от местните власти е важно да има ясна комуникация и информация към гражданите за дейностите и решенията, които се вземат. За тази цел, се препоръчва да се организират редовни информационни срещи, на които да участват както ресорните отговорници, така и представители на общинските организации и граждани. Допълнително, е необходимо да се увеличи гражданското участие в процеса на вземане на решения чрез включване на граждански организации и местни жители в консултационни процеси и обществени дискусии.

За повишаване на информираността на хората за дейностите на общината в областта на здравеопазването е препоръчително да се използват различни канали на комуникация като социални медии, печатни и електронни медии, както и уебсайтове на общината. Важно е да се осигури редовно обновяване на информацията и да се предоставят достъпни и разбираеми за

гражданите материали. Освен това е нужно да се организират обществени събирания, на които да се обсъждат въпроси, свързани със здравеопазването в общината.

Използването на социалните медии като Facebook, Instagram и TikTok може да бъде полезно за информиране на младите хора за общинските инициативи и резултатите от тях и за това употребата е наложителна. Тези платформи предоставят възможност за достъпна и бърза комуникация и могат да се използват за привличане на по-широка аудитория. Насоките са в посока да се предоставят достъпни и разбираеми за младите хора материали като например видеа, графики и диаграми.

Препоръки се дават и в посока към участие в програми и проекти за финансиране на инициативи в сферата на здравеопазването и здравното образование на децата. Това е положително, тъй като подобни програми и проекти могат да имат положителен ефект върху здравето на гражданите, както и да повишат информираността и образованието на местното население.

Общинският съвет може да улесни включването на стабилни бизнес компании в процеса на приемане на решения в сферата на здравеопазването чрез публично-частно партньорство, затова се препоръчва установяване на отношения от такъв тип.

Наличен е малък интерес от страна на гражданите към обществените обсъждания, които се организират от общината, но че има представители на Общинския съвет, които правят срещи с гражданите по различни въпроси. В тази тема насоките са най-вече в посока на подобряване на здравеопазването и привличане на външни кадри и специалисти.

Препоръчва се кметът и местното управление използват различни медийни и рекламни средства за рекламиране на общината, като участват в мероприятия и събития и са членове на Националното сдружение на общините. Кметът представя общината на срещи в Европейския парламент. Околната среда се оценява като важен фактор за промотиране на общината като партньор в ПЧП, а Семково се посочва като пример за важен туристически притегателен център, който може да се използва за популяризиране на общината.

Препоръчва се използването и постоянното обновяване на нови технологии и иновации в ПЧП на местното управление, по този начин община Белица може да инвестира в изграждането на медицински центрове по места на територията на общината. Но също така се препоръчва и да се следят иновациите в сферата на здравеопазването и да се прилагат максимално на месна почва, за да може общината участва в проекти на регионално ниво.

По-ефективната организация на местното управление и подобряването на качеството на услугите, предоставяни на гражданите, показва, че местното управление може да инвестира в система за спешно сигнализиране, която да предоставя бърза помощ на хората, живеещи в отдалечени високопланински села, затова се препоръчва да се пристъпи към реализацията на това предложение.

Възможността за комуникация между гражданите, бизнеса и общината също се посочва като необходимост за ефективност в лекарската услуга. Общината трябва да действа в посока задържане на младите хора в общината, тъй като има недостиг на кадри в сферата на здравеопазването

ОБОБЩЕНИЕ:

Основно значение за провеждане на ефективно включване на общинско ниво на местните общности и тяхното интегриране чрез честно и открито партньорство с високо ниво на прозрачност може да се постигне чрез интензивна съвместна работа между трите таргет групи: граждани, бизнес и общината.

Въпросник (Чек Лист) за проверка на степента на прозрачност и измерване на прогреса в подобряване на прозрачността:

(Чек листът е приложим и за 5-те идентифицирани сфери)

1. Налице ли е подробна информация за всички дейности на общината в прилежащите за институцията канали?
 да не Не мога да преценя Друго: (посочете какво):
2. Налични ли са достатъчно информационни канали, които да обхванат всички социални прослойки, възрастови и етнически групи, които членуват в общността?
 да не Не мога да преценя Друго: (посочете какво):
3. Информацията, която се споделя в съответните канали актуализира ли се постоянно и редовно?
 да не Не мога да преценя Друго: (посочете какво):
4. По компетентен и достъпен начин ли се споделя информацията в дадените канали?
 да не Не мога да преценя Друго: (посочете какво):
5. Информацията, която е достъпна в съответните канали достоверна ли е?
 да не Не мога да преценя Друго: (посочете какво):

6. Как оценявате цялостната организация на процеса по осигуряване на прозрачност?
- Отлична Много добра Добра
7. Получихте ли отговори на всички въпроси, които сте поставили на Община Белица?
- Напълно Частично Напълно безполезно
8. Нуждаете ли се от допълнителна информация?
- Да Не Не мога да отговаря
9. Как оценявате съдържанието на предоставената информация?
- Отлична Много добра Добра Друго: (посочете какво):
10. Извършвали ли сте Ваши проверки?
- Да Не Друго: (посочете какво):
11. Участвали ли сте в информационна кампания, организирана за повишаване информираността в сферата ?
- Да Не Не отговорил
12. Имате ли препоръки относно проведена и/или бъдещи информационни кампании?
-
-
-
13. Участвали ли сте в дискусия/допитване относно степента и начините за повишаване на прозрачността в сферата?
- Да Не
14. Ако да, по какъв начин?
- Дадох информация

- Попълних анкетна карта
- Участвах в работни срещи, форуми, фокус-групи, кръгли маси и др.
- Отправих писмени предложения и коментари
- Участвах в онлайн дискусии

Друго (моля посочете)

15. Смятате ли, че е вашето участие е важно?

- Да Не

16. Знаете ли дали във Вашата община има звено пряко ангажирано с осигуряване на прозрачността в сферата?

- Да Не

17. Ако да, какво е информацията, с която разполагате?

.....

.....

18. Смятате ли, че осигуряването и подобряването на прозрачността в сферата допринасят за повишаване на качеството на живота?

- Да Не